

Sotsiaaltöötajate suhtlemine meediaga – ESTA põhimõtted

Heaks kiidetud ESTA volikogu poolt 21.08.2008

Käesolev dokument sätestab üldised põhimõtted ja kirjeldab tegevusi, mis puudutavad ESTA kui organisatsiooni ning ESTA liikmest ja mõttekaaslastest sotsiaaltöötajate suhtlemist avalikkusega.

1. Üldised põhimõtted

Meediaga suhtlemise eesmärgiks on luua avalikkusele sotsiaaltööst positiivne kuvand, tutvustada sotsiaaltöö elukutset ja selle võimalusi, aidates seeläbi kaasa sotsiaaltöö missiooni täitmisele. Suhtlemine meediaga on üks ESTA tegevussuund, mis toetab ESTA missiooni täitmist – sotsiaaltööd tegevate ja väärtustavate isikute ning organisatsioonide kutsealaste huvide esindamist ja kaitset, sotsiaaltöö edendamist ja sotsiaalpoliitika mõjutamist.

Suhetes meediaga kutsub ESTA oma liikmeid lähtuma järgmistest põhimõtetest:

Avatus koostööle

- ESTA on avatud vastastikusel lugupidamisel põhinevatele koostöösuhtetele professionaalsete ajakirjanikega, mille kaudu saab parandada ühiskonna toimimist ja viia inimesteni informatsiooni nende õiguste ja sotsiaaltöö võimaluste kohta
- suheldes meediaga näitab ESTA üles initsiatiivi, on abivalmis, aus ning tegutseb operatiivselt

Professionaalsus ja usaldusväärsus

- meediale suunatud tegevused on professionaalselt ette valmistatud
- teemasid kommenteerivad oma ala asjatundjad
- meediale esitatakse kontrollitud faktidel põhinevat infot

Eetikanõuetest kinnipidamine

- meediaga suheldes peetakse silmas kliendi õigust privaatsusele ja konfidentsiaalsusele
- erilist tundlikkust näidatakse üles laste, eakate, puuetega inimeste jt meediasuhtluses kogenematute inimeste kaasamisel meediasuhtlusesse
- meedias esinev ESTA liige esindab väärikalt oma elukutset
- ESTA kaitseb sotsiaalala töötajaid ja organisatsioone ning sotsiaaltöö elukutset ebaõiglase kriitika eest

2. Sihtrühmad, meediakanalid ja info edastamise viisid

Suhtlemisel meediaga peab ESTA silmas järgmisi **sihtrühmi**: ajakirjanikud ja arvamusiidrid, poliitikud, riigi- ja omavalitsusasutused, sotsiaal- ja sidusvaldkondades tegutsevad organisatsioonid ja üksikisikud, teenusetarbijad ning laiemalt kogu avalikkus.

ESTA kasutab oma info ja seisukohtade edastamiseks järgmisi **kanaleid**: televisioon, raadio, üleriigilised ja kohalikud ajalehed, ajakirjad, sh ajakiri Sotsiaaltöö, elektroonilised infoportaalid, ESTA koduleht, e-kirjad, voldikud ja plakatid.

Mõned võimalikud info edastamise viisid on

- **otsesuhted** ajakirjanikega. Tuttava ajakirjanikuga saab arutada ja leida viisi, kuidas infot edastada.
- **eelteade** olulisema sündmuse või ürituse kohta – saadetakse välja kaks nädalat enne toimumist
- **pressiteade** olulisema sündmuse või ürituse kohta – saadetakse välja eelmisel päeval; päevakajalist infot või aktuaalsel teemal seisukohta vahendav pressiteade saadetakse välja esimesel võimalusel, kui teema on päevakorral.
- **arvamusartikkel** koostatakse, kui on vaja põhjendada seisukohti nt seaduse ja sotsiaalpoliitika küsimustes, osutada ühiskondlikule probleemile, selgitada sotsiaaltöö ülesandeid ja võimalusi vms. Lühidalt saab oma sõnumi edasi öelda lugejakirjas. Artikli vormis saab jagada ka infot, nt tutvustada kohalikus lehes sotsiaalteenuseid, selgitada mõnd seadusesätet vms.
- **avalik pöördumine** – koostatakse või kirjutatakse alla, kui on vaja esitada üleskutse või pöörata avalikkuse tähelepanu mõnele teravale probleemile
- **õiend/kaebus** – saadetakse välja meediakanalile ning Avaliku Sõna Nõukogule või Pressinõukogule võimalikult kiiresti, kui on meedias esitatud ekslik info või on rikutud ajakirjanduseetika koodeksi põhimõtteid
- **pressikonverents, pressiminutid** – korraldatakse erakordse või olulise sündmuse puhul
- **jooksev info** ESTA kodulehel – regulaarselt täiendatav info ESTAst, selle tegevusest ja seisukohtadest.

3. Vastutuse jaotus meediaga suhtlemisel

ESTA organisatsioonina

- loob suhteid üleriigilistes ja kohalikes meediakanalites sotsiaalteemasid kajastavate ajakirjanikega
- reageerib seisukohavõtuga sotsiaaltöö ja klientide juhtumite ebaadekvaatsele kajastamisele meedias, pakub tuge sotsiaaltöötajatele, kes on sattunud konflikti meediaga
- vahendab ekspertide (sotsiaaltöö praktikute ja teadlaste) esinemisi ja arvamus- või ekspertartikleid aktuaalsete probleemide kohta.
- teavitab meedia vahendusel avalikkust oma tegevusest
- algatab arutelusid, kujundab ja avalikustab meedias seisukohti sotsiaalse heaolu ja sotsiaalpoliitika küsimustes
- algatab arutelusid, kujundab ja avalikustab meedias seisukohti sotsiaaltöö mainet ja sotsiaalalal töötavate inimeste huve puudutavates küsimustes
- edendab sotsiaalalal töötajate meedia-alast kompetentsust

ESTA liige

- esindab suhetes meediaga oma elukutset väärikalt
- osaleb ESTA korraldatavates aruteludes
- kooskõlastab ESTA nimel esinemist ESTA volikoguga
- teeb ettepanekuid ESTA tegevjuhile juhtumite kohta, millele ESTA-l tuleks tema arvates reageerida, ning teemade kohta, mida ESTA võiks meedia kaudu tõstatada.
- võib pöörduda ESTA piirkondliku ühenduse või ESTA tegevjuhi poole, sattudes konflikti meediaga
- jagab meediaga suhtlemist puudutavaid kogemusi kolleegidega

ESTA tegevjuht

- kooskõlastades oma tegevust ESTA eestseisuse ja volikoguga võtab ESTA nimel sõna, kirjutab artikleid, korraldab pressile mõeldud üritusi, loob suhteid ajakirjanikega
- korraldab koostöös ESTA meediatoimkonnaga eelinfo ja pressiteadete koostamise olulisemate sündmuste puhul (sotsiaaltöötajate päev, sotsiaaltöötajate tunnustamine, teemapäev, sotsiaaltöö kongress jm), kooskõlastades pressiteadete sisu ESTA eestseisuse ja volikoguga
- algatab ESTA seisukohavõtu kiiret tegutsemist nõudvas olukorras
- edastab info ESTA tegevuse kohta ajakirja Sotsiaaltöö
- edastab regulaarselt värsket infot kodulehe administraatorile
- korraldab abi ESTA liikmele meediaga suhtlemisel tekkinud konflikti lahendamiseks
- korraldab koostöös ESTA meediatoimkonnaga üritusi ja meediakoolitusi ESTA liikmetele

ESTA eestseisus/ ESTA volikogu liikmed

- algatavad ESTA liikmete hulgas diskussiooni ja kujundavad selle põhjal seisukohti sotsiaaltöö klientide ja laiemalt kõigi ühiskonnaliikmete heaolu, sotsiaalpoliitika, sotsiaaltöö maine ning sotsiaalalal töötavate inimeste huvide küsimustes
- volitavad tegevjuhti võtma ESTA nimel sõna, kirjutama artikleid, korraldama pressile mõeldud üritusi, loovad suhteid ajakirjanikega
- võtavad koostöös tegevjuhiga ESTA nimel sõna, kirjutavad artikleid
- otsustavad, kuidas ESTA reageerib vaidlusalustele juhtumitele ning annavad tegevjuhile korralduse tegevuseks
- algatavad ESTA seisukohavõtu kiiret tegutsemist nõudvas situatsioonis

ESTA eetikakomitee

- koostab õiendi meediakanalile ja kaebuse Avaliku Sõna Nõukogule või Pressinõukogule, kui abitus seisundis või meediaga suhtlemises kogenematu inimese esitamisel või sotsiaaltöö tegevuse kajastamisel meedias eksiti hea tava vastu ning rikuti ajakirjanduseetika koodeksi põhimõtteid
- uurib koostöös ESTA piirkondliku ühendusega meedias avalikustatud juhtumeid, kus on kahtluse alla seatud sotsiaaltöötaja professionaalsus ja eetikareeglite järgimine, ning avalikustab ESTA eetikakomitee seisukoha
- algatab arutelusid eetika teemadel ajakirjas Sotsiaaltöö

ESTA piirkondlikud ühendused

- loovad suhteid kohaliku ajakirjandusega
- tutvustavad kohaliku ajakirjanduse vahendusel inimestele nende õigusi ning sotsiaaltöö võimalusi
- teavitavad kohalikku ajakirjandust ESTA olulisematest sündmustest ja seisukohtadest
- toetavad meediaga konflikti sattunud piirkondliku ühenduse liiget
- toetavad ESTA eetikakomiteed piirkonnas aset leidnud juhtumi asjaolude uurimisel

ESTA meediatoimkond

- aitab tegevjuhti, ESTA volikogu, eetikakomitee liikmeid ja ESTA piirkondlike ühendusi artiklite ja pressiteadete koostamisel ning meediale mõeldud ürituste korraldamisel ning abi otsimisel ESTA liikmele
- analüüsib sotsiaaltöö kajastamist meedias, algatab liikmete hulgas diskussiooni, valmistab ette arutelusid ja koolitusi
- algatab ESTA seisukohavõtu kiiret tegutsemist nõudvas situatsioonis
- teeb ettepanekuid ESTA tegevjuhile juhtumite kohta, millele ESTA-l tuleks tema arvates reageerida, ning teemade kohta, mida ESTA võiks meedia kaudu tõstatada.